

SP633 TÜRKİYE’DE YENİ TOPLUMSAL HAREKETLER (2025)

Türkiye’deki Yeni Toplumsal Hareketlerin ele alınacağı dersin ilk haftalarında toplumsal hareketlere ilişkin kuramlar ile farklı ülkelerden örnekleri ele alan metinler tartışılacaktır. Dersin ilerleyen haftalarında ise farklı temalar, yöntemler, araçlar ve toplumsal aktörler üzerinden Türkiye’den örnekler incelenecektir. Böylece toplumsal hareketler, kadın hareketleri, gençlik hareketleri, kentsel hareketler, kültürel kimlik hareketleri, çevre hareketleri gibi farklı örneklerle sınıflı öne çıkaran eski toplumsal hareketlerden farklılıkları ve benzerlikleri üzerinden değerlendirilecektir. Bu değerlendirmeler sosyal medya ve katılım olgularını merkeze alan toplumsal hareketler literatürü kullanılarak, ders metinleri ve öğrencilerin grup sunumları üzerinden gerçekleştirilecektir. Dersin son seansında da öğrenciler dönem ödevleri için seçtikleri konularda bireysel sunumlarını yapacaktır.

Doç. Dr. Hakan YÜCEL

Ders gün, yer ve saati : Çarşamba, 16.00-19.00.
Başarı notunun hesaplanması : Vize notu (8 Ekim, 22 Ekim, 5 Kasım, 19 Kasım, 3 Aralık 2025’te yapılacak öğrenci sunumları) %50, final (dönem ödevi ve sunumu) : %50.
E-posta : hakanyucel1970@gmail.com
Blog : www.hakanyucel.net

Ders Programı

24 Eylül 2024: Ders tanıtımı

ÇETİNKAYA Y. Doğan, “YAPILAR VE TOPLUMSAL HAREKETLER” in ÖZATALAY Cem (der), *Toplumsal Yapı, Türkiye’de Eşitsizlik, Tahakküm, Değişim, İletişim yay.*, 2024, s. 613-628.

1 Ekim 2024: Toplumsal Hareketler vs Yeni Toplumsal Hareketler

TILLY Charles & WOOD J. Lesley, “Toplumsal Hareketler 21. Yüzyıla Giriyor”, in TILLY Charles, CASTENADA Ernesto, WOOD J. Lesley, *Toplumsal Hareketler (1768-2018)*, ALFA yay., 2022, s. 181-226.

COŞKUN Mustafa Kemal, “Süreklilik ve Kopuş Teorileri Bağlamında Türkiye’de Eski ve Yeni Toplumsal Hareketler”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 61-1, s.67-102.

I-(8 Ekim –15 Ekim 2025): Örneklerle Toplumsal Hareketler... ‘Arap Baharı’ndan Amerikan ‘occupy’lara

CASTELLS Manuel, “Occupy Wall Street: Yeryüzü Tuzunun Hasadı”, in CASTELLS Manuel, *İsyen ve Umut Ağları, İnternet Çağında Toplumsal Hareketler*, Koç Üniversitesi Yay., 2013, s.142-187.

Ödev-sunum metinleri:

ÇELİK Burce, “Sosyal medya ve direniş: Tunus, Mısır ve sıradakiler”, *Birikim*, sayı:263, Mart 2011, s.20-24.

GÜRCAN Efe Can, “Bir ‘Siyasal Süreç’ Olarak Fransız Sarı Yelekliler Hareketi’nin 435 Ortaya Çıkışı”, *Mülkiye Dergisi*, 43 (2), 2019, s.435-458.

II-(22 Ekim 2025): 1968’den bugüne Türkiye’de Gençlik Hareketleri

LÜKÜSLÜ Demet, *Türkiye’nin 68’i Bir kuşağın sosyolojik analizi*, Dipnot yay., 2015, s. 45-71.

ADAMAN Fikret, BİLGİÇ Taner, EDER Mine, MUMCU Ayşe, “Boğaziçi savunmasını müşterekler üzerinden okumak”, *Birikim*, sayı 424, Ağustos 2024, s.80-86.

Ödev-sunum metinleri:

ERDİNÇ Işıl, “SENDİKAL HAREKET VE ÖĞRENCİ HAREKETİNİN KARŞILAŞMASI: ÖĞRENCİ GENÇLİK SENDİKASI GENÇ-SEN VE SENDİKALI/SENDİKACI ÖĞRENCİ”, in LÜKÜSLÜ Demet & YÜCEL Hakan, *Gençlik Halleri*, Efil yay., 2013, 292-311.

BAL Ozan, YÜCEL Hakan, “Barınamıyoruz Hareketi: Otoriter Neoliberalizm Kıskaçında Öğrencilerin Barınma Hakkı Talepleri”, *Praksis*, sayı 67, 2025/1, s.91-116.

III- (5-12 Kasım 2025): Türkiye’de Kadın hareketi

ÖZGÜN Yasemin, “Feminizm” in AYTEKİN E. Atilla & ATILGAN Gökhan, *SIYASET BİLİMİ Kavramlar, İdeolojiler, Disiplinler Arası İlişkiler*, Yordam Yay., 2018, s.379-393.

BORA AKSU, *Feminizm Kendi Arasında*, İletişim Yayınları, 2021, s. 78-85.

Ödev-sunum metinleri:

YILMAZ İlkay, “Hareket ve Kurumsallaşma Arasında Türkiye’de Kadın Mücadelesi: Eşitlik, Özgürlük Farklılık”, in ÇETİNKAYA Y.Doğan (der.), *Toplumsal Hareketler Tarih Teori ve Deneyim*, İletişim yay., 2008., s.525-567.

ERKAL Berna, “Geceleri de, sokakları da, meydanları da terk etmiyoruz!: Türkiye’de sokak ve feminist hareket” in FIRAT Derya (der), *SOKAGIN BELLEGİ 1 Mayıs 1977'den Gezi Direnişi'ne Toplumsal Hareketler ve Kent Mekanı*, Dipnot Yay., 2014, s. 171-186.

IV – (19-26 Kasım 2025): Mekân-Kimlik-Hareket: Gecekondulu eylemlerinden ‘Kent Hakkı’ taleplerine Türkiye’de Kentsel hareketler

ERDER Sema, “Kavramsal Çerçeve” in *Kentsel gerilim*, um:ag yay, 1999, s.21-28.

YALÇINTAŞ Murat Cemal, ÇAVUŞOĞLU Erbatur, Kentsel dönüşüm ve kentsel muhalefeti kent hakkı üzerinden düşünmek, in BERK-KALEM Seda & SEMERCİ-UYAN Pınar (yay.haz.), *Kentsel Dönüşüm ve İnsan Hakları*, Bilgi Üniversitesi Yay., 2013, s. 87-106.

Ödev-sunum metinleri:

AKSÜMER Gizem, “Kentsel Dönüşüm Karşıtı Enformel Mahalle Hareketleri ve Mücadele Belleği” in FIRAT Derya (der), *SOKAGIN BELLEGİ 1 Mayıs 1977'den Gezi Direnişi'ne Toplumsal Hareketler ve Kent Mekanı*, Dipnot Yay., 2014, s.213-232.

ASLAN Şükrü, “1970lerde politik nitelikli kentsel hareketler: Mustafa Kemal-Gültepe ve Gülsuyu mahalleleri deneyimleri” in 32. *Dünya şehircilik günü kolokyumu Kentsel Yeniden yapılanma: kazananlar, kaybedenler*, II. Cilt, Mart 2010, s.793-800.

V – (3-10 Aralık 2025): Günümüz Türkiye’sinde Yeni Toplumsal Hareketler: kimlikler, mekânlar ve sosyal medya...

IRAK Dağhan, “Prekaryalaşan Orta Sınıf, Gezi ve Sosyal Medya”, in ÇOBAN Barış ve ATAMAN Bora, *Direnış Çağında Türkiye’de Alternatif Medya*, der., İstanbul, Kafka, 2015, 79-92.

ÖZLÜER Fevzi, TURHAN Ethemcan, ERENSÜ Sinan, “Türkiye’de Ekoloji Mücadelesi: Sınıfsal ve Tarihsel Arayüzler Arasında Nereden Nereye?”, in ERENSÜ Sinan, TURHAN Ethemcan, ÖZLÜER Fevzi, GÜNDOĞAN Arif Cem (der.), *İsyanın ve Umudun Dip Dalgası*, Tekin Yayınevi, 2016, s.15-40.

Ödev-sunum metinleri:

Çağrı ERYILMAZ, Hes Karşıtı Hareketin Çeşitliliği: Karadeniz Bölgesi Örnekler” in Kerem Özbey (ed.), *Doğu Karadenizde Toplumsal Araştırmalar*, Siyasal Kitabevi, 2018, s. 211-224.

YILDIZ Süheyla, YÜCEL Hakan, “Otoriteriyen ve Popülist Dönemde Azınlık Kimliğini Savunmak: Nor Zartonk ve Avlaremaz Örneğinde Ermeni ve Yahudi Gençlerinin Sosyal Medya Platformları”, in İNCEOĞLU Yasemin G. & ÇOBAN Savaş (der.), *Popülizm ve Medya*, Ayrıntı Yay., 2023, s. 375-403.

24 Aralık 2025: Öğrenci dönem ödevleri sunumları...

Seçilmiş Kaynakça

BAYAT Asef, *Ortadoğu’da Maduniyet*, Toplumsal hareketler ve Siyaset, İletişim yay., 2006.

CASTELLS Manuel, *İsyan ve Umut Ağları, İnternet Çağında Toplumsal Hareketler*, Koç Üniversitesi Yay., 2013.

ÇETİNKAYA Y. Doğan (der.), *Toplumsal Hareketler Tarih Teori ve Deneyim*, İletişim yay., 2008.

ÇOBAN Barış, *Yeni toplumsal hareketler*, Kalkedon yay., 2009.

DEDE Ayşegül, *Talepkar bir hareket olarak Yeni Toplumsal Hareketler*, Literatürk academia, 2018.

DELLA PORTA Donatella & DIANI Mario, *Toplumsal Hareketler*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2020.

ERENSÜ Sinan, TURHAN Ethemcan, ÖZLÜER Fevzi, GÜNDOĞAN Arif Cem (der.), *İsyanın ve Umudun Dip Dalgası*, Tekin Yayınevi, 2016.

FIRAT Derya, *Sokağın Belleği, 1 Mayıs 1977’den Gezi Direnişi’ne Toplumsal Hareketler ve Kent Meydanı*, Dipnot yay., 2014.

LÜKÜSLÜ G. Demet, *Türkiye’nin 68’i*, Dipnot yayınları, 2015.

MARTIN William G., *Toplumsal Hareketler 1750- 2005 Dipten Gelen Dalgalar*, Versus Kitap, 2009.

SIDAL Süleyman, *Toplumsal Hareketler*, Otorite yay., 2023.

TILLY Charles, CASTENADA Ernesto, WOOD J. Lesley, *Toplumsal Hareketler (1768-2018)*, ALFA yay., 2022.